

● DELEGATSKA POTA

● POGOVOR Z JANEZOM KRŽMANCEM O ZAPOSLOVANJU

Še naprej previdno odločanje za poklic

Po naši ustavi ima vsak naš državljani zajamčeno pravico do dela, do svobodne izbire poklica in zaposlitve. Delo nudi človeku socialno varnost, hkrati pa je tudi njegova notranja potreba: ustvarjati videti sadove svojih rok, svoje pameti, je pogostokrat pomembnejše od denarja — plačila za opravljeno delo. Željo uveljaviti in izkazati se skozi delo ima zlasti mlad človek, a prav mladih je danes na spisku brezposelnih največ.

Občina Ljubljana Moste-Polje šteje okoli 29.700 zaposlenih. Lani decembra je bilo na občinski skupnosti za zaposlovanje prijavljenih 242 iskalcev zaposlitve, od teh 128 mlajših od 26 let; med njimi je bilo tudi 86 takih, ki se niso bili nikoli zaposleni. O tem in še o nekaterih drugih aktualnih vprašanjih s področja zaposlovanja smo se pogovarjali s predsednikom skupščine naše občinske skupnosti za zaposlovanje Janezom Kržmancem.

»Število nezaposlenih je v naši občini manjše kot je slovensko povprečje. Delovne organizacije iz naše občine so lani izkazovale kar precejšnje potrebe po delavcih, a vsi vendarle niso dobili dela. Problem je v strukturi iskalcev zaposlitve; zdrženo delo išče predvsem proizvodne poklice, zaposlitev pa najtežje dobijo frizerke, kozmetičarke, živinorejski in likovni tehniki in nekateri poklici z višjo in visoko izobrazbo družboslovne smeri. Pri skupnosti imamo sredstva za prekvalifikacijo delavcev v poklice, ki jih iščejo delovne organizacije, vendar se mladi neradi odločajo za to.«

Med iskalci zaposlitve je v naši občini tudi 97 žensk, 54 jih je celo mlajših od 26 let. To je kar 40 odstotkov vseh brezposelnih v občini.

»Še vedno prevladuje tradicionalno mišljenje, da ženske ne morejo opravljati vsakršnega dela. Iz svojih izkušenj pa vem, da se ženske lahko uveljavijo v poklicih, ki jih sicer štejejo za moške. Z nekaj razumevanja in strpnosti bi tudi ženske lahko za-

poslili na moških delovnih mestih.«

Iz leta v leto ponavljamo v občini ugotovitve, da kvalifikacijska struktura zaposlenih ni ugodna, saj imamo preveliko število nekvalificiranih delavcev. Toda ali gospodarstvo v občini že danes omogoča zaposlovanje bolj šolanih kadrov?

»Imamo takšno strukturo zaposlovanja, kakršno imamo proizvodno. Drugače glede na sedanji tehnološki razvoj v občini ne moremo imeti. Dokler ne bomo tako spremenili proizvodnje, da bomo vanjo vgrajevali

pamet, bomo pač morali ročno delati. Mi na skupnosti za zaposlovanje to ugotavljamo že leta in leta, ampak na to nimamo kaj dosti vpliva. Tudi če stipendiram študente na višjih in visokih šolah — kje pa naj potem te diplomante zaposlimo? Ne vem, zakaj ne moremo v Sloveniji in tudi seveda v naši občini, kadar že investiramo, postaviti vsaj eno ali dve tovarni tako, da bi bila v njih proizvodnja modernizirana do najvišje možne mere.«

V katerih poklicih bo potemtakem najlažje dobiti delo? Kje se še kažejo možnosti odpiranja novih delovnih mest?

»Še vedno so deficitarni poklici v kovinarski in elektrotehnični industriji pa tudi v gradbeništvu, čeprav zdaj v tej panogi ne zaposlujejo, predvsem zaradi manjšega obsega del. Če bodo življenjski stroški še naprej naraščali tako hitro kot zdaj, bo možnost za zaposlitev še manj, saj marsikje na izpraznjeno mesto upokojenega delavca ne bodo vzeli novega. Na novo se kaže možnost zaposlovanja le tam, kjer se bodo usmerili v večjo proizvodnjo ali izvoz. V naši občini bi morali bolj povečati uslužnostne dejavnosti. Tu so še možnosti.«

Število zaposlenih se je v občini od predlani do lani povečalo za tisoč delavcev. To je več kot odstotek, kolikor je za lani predvidela republiška resolucija. To povečanje pa ne gre na račun novo zaposlenih, ampak je predvsem posledica priseljevanja delovnih organizacij. Za koliko pa naj bi letos naraslo število novih delavcev?

V resoluciji tudi letos načrtujemo rast zaposlovanja le za odstotek. Ko smo se opredeljevali za stopnjo, pa smo imeli pred očmi, da ne smemo braniti povečanja števila delavcev tam, kjer se poveča proizvodnja ali kjer je možnost prodaje.

Se tudi delegati vaše skupnosti pritožujejo, da imajo premalo vpliva na odločitve?

»Čeprav v naši občini odklanjamo odločanje v ozkih skupinah, se srečujemo s takimi pojavi. To smo že obravnavali na družbenopolitičnih organizacijah, sprejeli smo stališča, dlje od tega pa nismo prišli. Gre za to, da strokovne službe in koordinacijska telesa pripravljajo predloge največkrat v eni sami varianti in delegatom na seji poleg gradiva ponudijo samo še njegovo razlago. Zato jim ne preostane drugega, kot da za predlog glasujejo. To povzroča manjše zanimanje in tudi nesklepčnost sej. V naši skupnosti smo sklenili, da bomo v prihodnje imeli dnevne rede le tako dolge, da seja ne bo trajala več kot uro in pol.« D.J.

● IZ DNEVNIH REDOV SKUPŠČIN OBČINE, MESTA IN SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI

Sklic sej občinskih skupnosti družbenih dejavnosti

Občinska zdravstvena skupnost

Na 17. seji skupščine občinske zdravstvene skupnosti bodo delegati obeh zborov obravnavali poročilo o uresničevanju samoupravnih sporazumov o temeljnih planov OZS v Ljubljani za leto 1984, plane občinske in mestne zdravstvene skupnosti Ljubljana za leto 1985 ter elemente za sklepanje samoupravnega sporazuma o temeljnih plana občinske zdravstvene skupnosti za obdobje 1986—1990.

Po predlogu plana OZS v Ljubljani bo za leto 1985 zdravstvenemu varstvu v Ljubljani namenjenih 13.796.582 tisoč dinarjev oziroma 54,9% več kot v letu 1984. V skupni porabi predstavlja udeležba zdravstvenega varstva 32,3% celotne skupne porabe; od tega odpade na našo občino 2.105.608 tisoč din oziroma 54,6% več kot v letu 1985.

V okviru investicij so za Lj. Moste-Polje predvidena sredstva za nakup opreme v zobozdravstveni ambulanti, za odkup prostorov v Kvedrovi ulici in za adaptacijo Psihiatrične klinike v Polju.

Na dnevnem redu bo tudi uveljavljanje organiziranosti in delegatskega sistema v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti v Ljubljani.

JAVNA RAZPRAVA O PROGRAMIH SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Če bo 4-odstotna rast družbenega proizvoda

V organizacijah združenega dela in krajevnih skupnosti poteka javna razprava o povzetkih poročil samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in materialne proizvodnje za leto 1984 in programov za leto 1985.

V poročilih o izvajanju programov v preteklem letu samoupravne interesne skupnosti poročajo o uresničenih nalogah, težavah in značilnostih posamezne skupnosti. Večkratno usklajevanje programov in prispevnih stopenj, težave z zagotavljanjem sredstev za hitro rast materialnih stroškov in težnja, da bi osebni dohodki delavcev v družbenih dejavnostih rasli enako kot delavcem v gospodarstvu, so osnovne značilnosti preteklega leta.

V programih za leto 1985 je izhodišče vrednotenja 45-odstotna rast osebnih dohodkov, 54-odstotna rast materialnih stroškov in 75-odstotna vrednost minimalne amortizacije. Programi bodo uresničeni in finančno pokriti, če bo

dosežena načrtovana 4-odstotna realna rast družbenega proizvoda. Obseg dejavnosti se bo povečal v otroškem varstvu in izobraževanju, ker bodo pridobljene nove zmogljivosti. V socialnem skrbstvu pomeni širitev dejavnosti nove obveznosti v zvezi z zakonskimi nalogami in pričetkom izvajanja samoupravnega sporazuma o uresničevanju socialno-varstvenih pravic. Bistvena novost, ki jo prinaša ta sporazum, je, da bo od 1. maja 1984 izhodišče za pridobitev socialno-varstvenih pomoči povprečni mesečni dohodek na družinskega člana.

V organizacijah združenega dela vodijo javno razpravo osnovne organizacije Zveze sindikatov Slovenije, v krajevnih skupnostih pa krajevne konference SZDL. Zaključena bo s seji skupščin občinskih sisov družbenih dejavnosti do 6. marca 1985.

Občinski komite za družbene dejavnosti

NA SEJI OBČINSKE SKUPŠČINE BODO DELEGATI OBRAVNAVALI

Financiranje glasil krajevnih skupnosti

Na marčevski seji vseh treh zborov občinske skupščine bodo delegati med drugim obravnavali tudi predlog sklepa o kriterijih in merilih za financiranje glasil krajevnih skupnosti.

Sklep je prav gotovo nekaj izrednega, še posebno v teh razmerah, ko bi nekateri najraje ukiniti vsa tovarniška, občinska in seveda tudi krajevna glasila, sredstva pa združili za naše osrednje časopise, ki se otepajo finančnih težav.

Sprejemanje kriterijev za financiranje obveščanja in informiranja krajanov v krajevnih skupnostih je posledica lanske obravnave prav tako na zborih občinske skupščine ter uresničevanja zakona o družbenem sistemu informiranja in obveščanja v občini. Takrat namreč je bil sprejet sklep, da je to potrebno storiti in tako krajevnim skupnostim zagotoviti vsaj nekaj namenskih sredstev za obveščanje.

Sredstva, ki naj bi jih po tem sklepu krajevna skupnost lahko prejela, so resnično minimalna. Z namenskimi sredstvi iz občinskega proračuna bo vsaki krajevni skupnosti omogočeno dvakrat

letno izdati glasilu na enm listu pisarniškega formata. V letošnjem letu je to 11 dinarjev na izvod glasila, ki naj bi ga prejelo sleherno gospodinjstvo v KS.

To je pri današnjih cenah papirja manj kot dovolj, pa vendar za krajevno skupnost bogastvo, ki ga velja polno izkoristiti, saj tam, kjer krajevno glasilu imajo, že vedo za njegovo pravo vrednost, ki se je ne da nadomestiti z nobenim sestankom.

Upamo, da bodo delegati na seji 6. marca sklep o kriterijih in merilih za financiranje glasil krajevnih skupnosti sprejeli in da ga bodo krajevne skupnosti tudi izkoristile. Ocenjujemo, da so krajevnim skupnostim z možnostjo izdaje vsaj dveh števil lastnega glasila in ob tem še z možnostjo rednega dopisovanja v Našo skupnost ustvarjene možnosti za vsaj minimalno obveščeno vseh krajanov v krajevnih skupnostih.

SLAVKO GERLICA

Osnutek resolucije o razvoju in napredku znanstvenoraziskovalne dejavnosti v SFRJ

Poleg uvodnega dela, ki vsebuje ustavno podlago za izdajo tega dokumenta in osnovna stališča o pomenu, vlogi in nalogah znanosti v naši družbi, vsebuje osnutek resolucije še poglavja z oceno stanja znanstvenoraziskovalne dejavnosti v SFRJ, s politiko, ki bi jo morali izvajati, in s temeljnimi smernicami za konkretno ukrepanje in delovanje pri izvajanju politike na tem področju družbenega delovanja.

Odločitev o pripravi, obravnavi in sprejemu takšnega dokumenta v skupščini SFRJ je sprejel zvezni zbor skupščine SFRJ konec 1983. leta, ko je obravnaval nekatera aktualna vprašanja družbene vloge in nadaljnega razvoja znanstvenega dela v SFRJ, tretji v letu, ko je bil objavljen separat dolgoročni stabilizacijskega programa Temeljni strategije tehnološkega razvoja in na osnovi katerega je bil lani podpisan tudi družbeni dogovor o temeljnih strategijah tehnološkega razvoja v SFRJ.

Resolucija o razvoju in napredku znanstveno raziskovalne dejavnosti v SFRJ v oceni stanja sicer ugodno ocenjuje nekatere rezultate, ki so bili doseženi pri graditvi omrežja znanstvenoraziskovalnih organizacij (le teh je v vsej Jugoslaviji okoli 850, pri oblikovanju kadrovskega potenciala v tej dejavnosti (okoli 25.600 raziskovalcev s polnim delovnim časom), a hkrati kritično pripominja, da stanje v znanstvenoraziskovalni dejavnosti kot celoti in njen položaj v

družbi nikakor nista v skladu z vlogo, ki naj bi jo znanost imela pri uresničevanju dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Posebej opozarja, da se je v zadnjih letih delež skupnih vlaganj v znanstvenoraziskovalno dejavnost zmanjšal za 1,07 odstotka družbenega proizvoda na 0,91 in da po celotnih vlaganjih v znanost zaostajamo za razvitimi državami za 15- do 30-krat, po vlaganjih na enega raziskovalca pa za 4- do 5-krat.

Vse to, pa tudi ocena razvoja družbenoekonomskih odnosov v tej dejavnosti, njene samoupravne organiziranosti ter odločanja v in o znanstvenoraziskovalni dejavnosti, njene kadrovske osnove in drugih elementov so osnova za vrsto ukrepov in aktivnosti na tem področju. Te naj bi na osnovi sprejete resolucije uresničevali v vseh organih, organizacijah, ki delujejo na področju organiziranja, usmerjanja in uresničevanja znanstvene dejavnosti, v družbenopolitičnih skupnostih, v zvez-

nem izvršnem svetu in zveznih upravnih organih. Tako je kot bistvena naloga zapisano, da morajo federacije, republike in avtonomni pokrajini določiti enotne temeljne politike dolgoročnega razvoja znanosti na ravni države, da se ustvarijo možnosti za pripravo načrtov in programov na znanstvenih temeljih in hkrati za uporabo znanstvenih rezultatov v proizvodnji in celotni družbeni praksi. Zahteva se tudi, da se z družbenimi plani zagotovijo možnosti za realizacijo velikih programov, pomembnih za razvoj družbe v celoti; predlagane so tudi spremembe in dopolnitve zakonov in drugih normativnih aktov, s katerimi bi bila zagotovljena ustreznost sredstva za znanstveno in razvojno delo. Predlagano je, da bi sredstva za razvoj te dejavnosti rasla po dvakrat večji stopnji kot družbeni proizvod, tako da bi celotna vlaganja v znanstvenoraziskovalno dejavnost leta 2000 dosegla 2—2,5 odstotka družbenega proizvoda. Hitreje kot v drugih dejavnostih naj bi raslo tudi zaposlovanje v tej dejavnosti (4- do 5-odstotna letna rast).

Osnutek resolucije o razvoju in napredku znanstvenoraziskovalne dejavnosti v SFRJ je bil objavljen v Poročevalcu štev. 2 z dne 15. 1. 1985.

● Občinska kulturna skupnost

V ponedeljek, 4. marca, se bodo na svoji 14. skupni seji zbrali delegati obeh zborov občinske kulturne skupnosti Lj. Moste-Polje in obravnavali finančno poročilo o realizaciji programa za leto 1985, predlog programa in finančnega načrta OKS in LKS za leto 1985 ter za razvoj kulture v občini in mestu zelo pomembna izhodišča, usmeritve in elemente za usklajevanje samoupravnega sporazuma o temeljnih plana OKS in LKS. Obravnavali bodo tudi razvoj kulture v Ljubljani do leta 2000. Ena pomembnejših točk dnevnega reda te seje skupščine pa bo tudi razprava o analizi uresničevanja svobodne menjave dela in uveljavljanje organiziranosti delegatskega sistema v sisih družbenih dejavnosti z ugotovitvami in stališči IS SML in MK SZDL.

● Občinska izobraževalna skupnost

Na svoji 16. skupni seji dne 5. marca bodo delegati obeh zborov občinske izobraževalne skupnosti Lj. Moste-Polje poleg uresničevanja svobodne menjave dela ter uveljavljanja delegatskega sistema v vzgoji in izobraževanju obravnavali še predlog elementov za pripravo samoupravnega sporazuma, osnutek samoupravnega sporazuma za obdobje 1986—1990 ter Ljubljana 2000. Sprejemali bodo tudi poročilo o kadrih, stipendiranju in izobraževanju, razpis kadrovskih stipendij za šolsko leto 1985—86 in program dela skupščine OIS in MIS za leto 1985.

● Občinska skupnost socialnega varstva

Delegati za 9. sejo skupščine občinske skupnosti socialnega varstva Lj. Moste Polje bodo na seji v začetku marca obravnavali poročilo o delu za leto 1984, finančno poročilo za leto 1984, osnutek finančnega načrta občinske skupnosti socialnega varstva za leto 1985 in delovni program za leto 1985.

Večja pozornost bo namenjena uveljavljanju

organiziranosti in delegatskemu sistemu v samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v Ljubljani, povzetkom poročil samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti v Ljubljani za leto 1984 in programov za leto 1985. Prav tako bodo delegati obravnavali poročilo o delu mestne skupnosti socialnega varstva Ljubljana za leto 1984, osnutek finančnega načrta za leto 1985 in delovni program mestne skupnosti socialnega varstva Ljubljana za leto 1985.

● Občinska skupnost socialnega skrbstva

Delegati obeh zborov skupščine občinske skupnosti socialnega skrbstva bodo na seji dne 5. marca obravnavali poročilo o dejavnosti socialnega skrbstva v Ljubljani v letu 1984, zaključni račun občinske skupnosti socialnega skrbstva za leto 1984, predlog plana za leto 1985 in usmeritve razvoja socialnega skrbstva v srednjeročnem obdobju 1986—1990.

Delegati bodo odločali še o valorizaciji preživnin, valorizaciji rejnin in korekciji cen oskrbnih stroškov v organizacijah za usposabljanje in izobraževanje otrok z motnjami v telesnem in duševnem razvoju ter vzgojnih zavodih v Ljubljani. Posebno pozornost bodo delegati namenili obravnavi organiziranosti in delovanju delegatskega sistema v samoupravnih interesnih skupnostih družbenih dejavnosti v Ljubljani.

● Občinska skupnost otroškega varstva

Na skupni seji obeh zborov skupščine občinske skupnosti otroškega varstva dne 6. marca bodo delegati obravnavali: zaključni račun občinske skupnosti otroškega varstva za leto 1984, predlog za povečanje otroških dodatkov od 1. marca 1985 dalje, predlog plana za leto 1985 z aneksom k samoupravnemu sporazumu o svobodni menjavi dela med VVO in skupnostmi otroškega varstva ter zasnove oziroma osnutke srednjeročnega plana za obdobje 1986—1990 in Ljubljana 2000.

STROKOVNE SLUŽBE OBČINSKIH SISOV DRUŽBENIH DEJAVNOSTI